Hazparne, Abendoaren 3an.

Jaun apez adiskidea,

Ez da segur guti! Zure liburuxka irakurtu dut eta irakurtu gogo dute helduden egunetan. Milesker zure gazter eta bertzer egin duzun present ederrarentzat.

Agian ukanen du merexi duen arrakasta. Hain xuxen horrekin batean eskuratu dut "Vivre demain" azken "Express"-aren agerkaria. Bertze kolpeik zure liburuak! Bertze indarrik emaiten du jendeari.

Milesker beraz eta urte berri on eta liburuen erditik.

R. Idieder. apeza

+

Bayona Urriaren 13-an

Adichkide maitea,

Beñat Pagola, ene lagunak, erran deta etzinela nitaz kontent joanden astearte(a)n. Ene gostuko lano guziak mahi baten inguruan direlakotz hobekienik ezeztatzen, egina nin, etzi, hirurak gochoki bildurik girela gure etchean. Bena joan behar dut bihar bereai Oztibarreko eta Chuberoako alderat; bospasei aphez etche behar ditut ikusitu eta, bizkitartean, "referendum" hori iragana izanen da eta, bozketan, ez dakigu oraino jaunetto horiek nola nahiko duten aphailatu.

Uruguan eta bestetan banabila ez "Non"en amodioz edo Petit-en fagoretan bena, dakizun bezala, ahal dutanaren egiten Eskual-Herriko gazteriarentzat zerbaiten muntatzeko. Badut aski lan horrekin berarekin eta nik uste bena nekeagoa da. Orainokoan aldino bat ere ez dut goguan pasatu ene karguaz baliatzen ahal nintzala zuk diozun lanaren egiteko aphez etcheetan - Eskual Herriko jaun erretorek ez dute nik erraitearen beharrik jakiteko zer duten egin behar.. Bena, aithortzen dautzut, solasak hala emaiten dilarik lehenago Seminarioko arbolen azpian bezain aise, orai "La Presse"-ko bulegoan bezain aise, edo liburutegiko mahiaren inguruan bezain gostuan, erraiten dut ene pentsatzeko manera. Behar ba hobe nuke, hainitz aldiz, ichilik egoitea bena gaitz bat dut nehori minik egin ez dezakena nihauri baizik. Jainkoari esker, orai arte, ez niz nehorekin samurtu churrunburrukeria horien gatik eta ez nuke samurtu nahi ere geroan..

Beñatek erran deitan beste gauza batek barnago hunkitu nau. Erran deta, zure iduriko, "sano eta saindu" diren gauza guzien etsai nizala. Ez ahal zinen guti kechu hori erraitean! Ederra litake! Beharrik segitu duzu, omen, erranez: "Hala nola Barkochen!"

Ez niz batere dolutua Barkochen egin dutan itzuliaz. Egun bat pasatu dut han bizikiz gochua bena, zuhauri ere erran nauzun naski han berean, segur niz egun horrek Eskuararentzat eta Eskual-Herriarentzat ez dila bizikiegin. Bazoien han Eskuararen eta Eskual Herriaren adichkide hoberenetarik; han ziren langile baliosenak, bena ez dut uste heien karra zela gehienik mintzo egun hartan.. Hoberena goguan han zinauzten eta gozatu duzi - egun bat segur gozoa bena ez arras zik uste eta nahi bezelakoa.. Ez dea hala? Hori erran baliubadut zertan niz "gauza sanoen etsai"?

Erran dut ere beste zerbait eta, behar ba, hunek zitu hechatu. Erran dut eta, erran det berer, etzautala gisa, eni, han izan ziten horinbeste aphez gei Labéguerie gaztearen inguruan, haren lagun eta haren sorhaiz, ari zelarik bere mintzaldi eder bena berezian. Tronpatu niz, behar ba, bazin mintzaldi harrek halako aire bat, halako usain bat bizikiegustatzen zautana eta plazta behar litakena munduan bizi behar diren gazten erdian, bena, ene gostuko, aphez gei batzuek hartu behar ez lukebena. Eder izanen zen dotzena bat mutiko gazte izan baliren mintzazailearen inguruan; bena halako bat egin deta aphez gei-en ikustea, heien beharrik ikustea, eta ene baitan nion "Ez duk hori zu lana.. Baduzi, mementuan, beste egitekorik". Ni baino argituago batzuek, ni baino handiago batzuek onhartzen dute molde hori.. ez nuke, nik, plitsik erraitearen beharrik... Hobe nuke niletan ichilik egotea.. Bena gaitz bat dut.. agian sendatuko dena ene egiazko lanari sobera hatze ekharri baino lehen.. eta zurekin samurtu edo hoztu baino lehen...

Egun horiek artino.. Noiz ikusiko zitugu zure ezpitza berrian? Agian laster..

Raymond [illegible]
aphez.

(P.A. = [illegible])